

Rotllant

Guardiola de Berguedà

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Casa de Rotllant situada damunt dels Plans de Rotllant.
Emplaçament Pista de Terradelles a Brocà passats pels plans de Rotllant i la casa homònima.
Alçada: 845

Coordenades:

Latitud: 42.25022
Longitud: 1.88674
UTM Est (X): 408164
UTM Nord (Y): 4678158

Classificació

Número de fitxa 08099-75
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Conjunt arquitectònic
Estil / època: Gòtic Modern Renaixement Popular
Segle XV-XVIII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Conserva part de la coberta esfondrada i amb esvorancs. Els coberts resten coberts de forma parcial.
Protecció Inexistent
Número inventari Si. Núm.3425 IPAC (Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Catalunya)
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Privada
Titular: 08098A006000062
Autoria de la fitxa Pere Cascante i Torrella
Data de registre de la fitxa: dc., 09/08/2017 - 02:00

Descripció

Conjunt arquitectònic de Rotllant situat damunt des plans de Rotllant a sota del nucli de Brocà i en un vessant assolellat al costat del torrent de la Picassa. El conjunt està format per la casa pairal, els coberts, les pallisses i també els edificis annexos tancats per un baluard de pedra a manera de recinte. La casa pairal correspon als exemples de les masies de tipus "clàssic" de tres cossos i composta per una planta baixa, un primer pis i unes golfes, cobertes amb teulada a dues vessants de teula ceràmica damunt de cavalls i llates de fusta i amb el carener paral·lel a la façana principal orientada a migdia. La porta d'entrada es situa en aquest mateix costat formada per un arc adovellat de mig punt i amb àmplies dovelles construïdes en pedra picada, unida amb argamassa de calç i ben ajustades. La clau de l'arc ha estat alterada per la conversió de la finestra del primer pis en porta o balconera. Té un esplandit intern coronat per un arc rebaixat amb les pedres disposades a sardinell i restes de les pollegueres. A banda i banda de la porta hi ha dues petites finestres o espitlleres amb els muntants i llinda de pedra picada i esplandit interior. Damunt de la porta hi ha una finestra allindada en pedra que ha estat reconvertida en porta i al costat de ponent hi ha una finestra de mides més petites i també amb fàbrica de pedra. A la planta segona hi ha dos armaris de paret buidats al gruix del mur. L'aparell de la façana és de maçoneria i filades de pedra ben treballades i escairades disposades en filades regulars i unides amb argamassa de calç. Les cantonades, bastiments i arcades són en pedra picada i les parts superiors són amb obra de tapia i entramat de fusta. Aquesta façana ha estat molt alterada ja que posteriorment se li va afegir un cos a migdia realitzat amb eixides i balcons de fusta i sostinguts per pilars de pedra que suportaven també la coberta. Aquest cos es manté de forma parcial ja que si bé encara es conserven els pilars i la teulada, ha perdut les divisions i forjats interiors. A l'extrem sud-est hi ha un volum prismàtic al que s'hi adossen les eixides de fusta i compost per una planta baixa i dos pisos amb obertures adintellades i aparell de pedra picada, avui cegades. La seva fàbrica constructiva es molt similar a la façana principal interpretant-lo d'un mateix horitzó cronològic. La façana de llevant és la que mira a l'era principal i presenta un predomini del massís respecte el buit. A la planta baixa s'hi obren tres petites obertures rectangulars amb els bastiments de pedra picada que coincideixen a la planta principal amb tres obertures de diferent mida i de les que en cal destacar la del mig amb fàbrica de pedra. La resta són amb els bastiments i llinda de fusta i maó. Damunt seu i coincidint amb la segona planta hi ha tres finestres més de diferent mida i finalment a les golfes hi ha dues obertures rectangulars bessones i també els orificis dels colomars. Aquesta façana està protagonitzada pel pinyó de la coberta rematat per un ràfec de tres filades de maó pla i teula girada. L'aparell és de maçoneria i tapia de color rogenc a les parts superiors i filades de pedra disposades de forma aleatòria i unides amb argamassa de calç. Conserva traces d'haver estat revestida per un enlluït de calç. S'hi evidencien els diferents nivells de la teulada i un mateix aparell constructiu en tota la seva part inferior. La façana nord hi ha un predomini del massís respecte el buit destacant-ne dues obertures al primer pis, una de les quals, conserva una notable reixa de forja amb els espàrrecs simulant pinyes i de factura similar a les de la rectoria vella de Bagà. L'aparell està revestit per una capa d'heura però és molt similar a la resta de façanes descrites excepte la part de ponent que és molt diferent ja que correspon amb una part afegida en posterioritat i destinada al forn de pa. La darrera façana està orientada a ponent i té una distribució irregular de les obertures a diferent alçada.

Observacions:

Es tracta d'un notable edifici que té una gran quantitat de cossos i afegits fruit de l'evolució del temps i dels continus usos que ha tingut. Amb tot es pot endevinar l'estructura originària de la casa que dataria del segle XVI, aproximadament amb una estructura rectangular de tres crugies amb una torre defensiva adossada a l'extrem sud-est que amb les reformes posteriors va quedar escapçada i embeguda pels cossos i annexes posteriors. Aquesta estructura tindria certes similituds amb la masia del "Rourell" de la Quar (Berguedà), o la cortada dels Llucs de Merlès.

Història

La casa de Rotllant va correspondre a una de les cases més grans del terme de Brocà. Ens és molt difícil identificar l'origen d'aquesta ja que no apareix esmentada amb aquest nom en els documents de Sant Llorenç prop Bagà ni tampoc en els documents medievals de les baronies de Pinós. El cognom Rotllant surt a l'edat mitjana en els documents del cenobi de Sant Llorenç nombrant alguns dels priors i monjos cambrers que tenia però és sobretot a l'època moderna quan s'utilitza amb més freqüència. En un fogatge del 1533 apareixen com a vassalls dels Pinós i all 1718 hi ha esment d'un tal Esteve Rotllant, regidor de la vila de Bagà que protagonitza diversos fets relacionats amb les baronies i al 1756 Josep Rotllant, serrador de la vila de Bagà se li encarregaren les fustes de l'altar de Santa Teresa del Santuari de Paller o dels Banyadors. És possible que aquest mas es denominés d'una altra manera. La presència d'elements amb certa entitat (torre adossada l'extrem sud-oest, porta adovellada, escala de pedra i reixes de forja) denoten un aspecte "senyorial" a l'edifici i no es descarta que correspongués a alguna de les cavalleries esmentades a les fitxes 52 o 57 i pertanyents als senyors de Brocà o als Santa Eulàlia. Al cadastre de 1759 i conservat a l'arxiu municipal de Guardiola mostra la gran quantitat de terres que posseïen els Rotllant tant a Brocà com a Gavarrós. A l'inventari de les cases de Brocà i conservat a l'arxiu comarcal del Berguedà esmenta la casa de Rotllant a la partida de Brocà juntament amb les altres de Clarà, Companyó, Vilella, cal Blau, Hostalnou. Finalment al document solt de cal Galló Rotllant surt al "cuartel oeste" juntament amb Serradet, la rectoria, Galló, Clarà i les cases de la partida de Gréixer. Va ser abandonada no fa masses anys i des de llavors s'empra com a explotació agrícola i ramadera.

Bibliografia

SERRA i VILARÓ, J (1987). Baronies de Pinós i Mataplana. Investigació als seus arxius. Vol II p. 108, 111, 401; AMGB. Cadastre de Brocà 1756. AMGB. Full solt. SERRA i ROTÉS, R; CLARET, J (1983). Inventari de Patrimoni Arquitectònic de Guardiola de Berguedà. Generalitat de Catalunya. Direcció general de patrimoni cultural.

